

Çocuk Dergileriyle Zenginleştirilmiş Türkçe Dersinin Temel Dil Becerileri Üzerindeki Etkileri: Bir Eylem Araştırması^{1*}

Fatih TANRIKULU

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
fatih3878@hotmail.com

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-6730-0353>

Öz

Bu araştırma Türkçe dersinde materyal olarak çocuk dergisi kullanımının temel dil becerileri üzerinde ne gibi etkileri olduğunu keşfetmeye odaklanmıştır. Eylem araştırması modelinde yürütülen araştırma beş haftalık bir süreci kapsamıştır. Uygulama Kayseri ili Melikgazi ilçesi İldem İMKB Ortaokulunda yapılmıştır. Araştırma sürecinde Türkçe ders kitabı yerine çocuk dergilerinden seçilmiş metinler ve bu metinlerin bulunduğu çocuk dergileri kullanılmıştır. Metinlere ve metnin ait olduğu sayının içeriklerine uygun etkinlik kitabı hazırlanmıştır. Araştırmanın verileri öğrenci yansıtıcı günlüğü, araştırmacı günlüğü, komite toplantısı, veli toplantısı ve derslerde kaydedilen videolardan elde edilmiştir. Video kaydı ve diğer veriler Nvivo 10 nitel veri analizi programına aktarılarak içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Derslere ait video kayıtları öğrencilerin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerisi etkinliklerine katılım sürelerine göre kodlanmıştır. Kodlamada öğrencilerin derse ve etkinliklere katılım durumuna göre 3'lü derecelendirme puan kodu kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, çocuk dergileri ile işlenen Türkçe dersinin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu göstermiştir. Video kodlamasından elde edilen bulgularda ise dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinde en fazla süreye sahip kodların 3 (çok iyi) derece düzeyinde olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Dergileri, Çocuk Dergisi, Süreli Çocuk Yayınları, Türkçe Öğretimi, Temel Dil Becerileri.

¹ Makale Geliş/Kabul Tarihi: 19.10.2020 / 11.07.2021

* Bu makale yazarın doktora tezinden üretilmiştir.

Künye Bilgisi: Tanrikulu, F. (2021). Çocuk dergileriyle zenginleştirilmiş Türkçe dersinin temel dil becerileri üzerindeki etkileri: Bir eylem araştırması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 808-838. DOI: 10.33437/ksusbd.828496.

**The Effects of Turkish Lesson Enriched with Children's Periodicals
on Basic Language Skills: An Action Research****Abstract**

The purpose of this study was to examine the effect of using children's periodicals as a material in Turkish lessons on basic language skills. The research was carried out in the action research model. The research was implemented in a Turkish course in a period of five weeks. The research was implemented in İldem İMKB Secondary School in Melikgazi district of Kayseri province. In the research process, texts selected from children's magazines and children's magazines belonging to these texts were used instead of Turkish textbooks. An activity book has been prepared in accordance with these texts and the contents of the issue to which the text belongs. The research data were obtained from the student reflective diary, the researcher's diary kept to follow the process and reflect the observations, the committee meeting, the parent meeting and the videos recorded in the lessons. Video recording and other data were transcribed and analyzed by content analysis method. In addition, video recordings were analyzed by content analysis method. The video recordings of the lessons were coded based on the students' participation time in the activities of reading, writing, speaking, and listening skills. In the coding, a 3-point rating code was used according to the students' participation in the course and activities. The study's findings revealed that the Turkish course, which used children's magazines as a teaching material, had a positive effects on listening, reading, speaking, and writing skills. According to the findings of video coding for students' participation in basic language skills activities, the codes with the longest duration in listening, reading, speaking, and writing skills were at the level of 3 (very good).

Keywords: Children's Magazine, Children's Periodicals, Language Skills, Turkish Learning.

GİRİŞ

Dil becerilerinin ediniminde temel ders materyali olarak kullanılan (Ceran, 2015) Türkçe ders kitaplarının belirli bir düzeyde yeterliliğe sahip olması gerekir (Göçer, 2008). Dil becerilerini kazandırmada etkili olması beklenen Türkçe ders kitaplarındaki içeriklerin, temaların (Kurudayıoğlu, Bayram ve Aytan, 2013) kazanımları karşılayabilecek nitelikte hazırlanması gerekir. Ancak dil becerilerinin gelişiminde temel materyal olarak kullanılan Türkçe ders kitabı içerik ve etkinliklerinin yeterli olmadığı, bazı eksiklerin olduğu

vurgulanmaktadır (Çifçi 2006). Türkçe ders kitapları programa biçimsel olarak uysa da nitelikte sorunlar yaşanabilmektedir (Dilidüzgün, 2004). Ders kitaplarının nitelikli olması için metinlerin düzeyi, niteliği ve içeriği, kitabın tasarımı ve görsellerin yeterli olması gerekir (Akkaya, 2013; İşeri, 2003, Kıymaz ve Doyumğaç, 2020). Ancak metinlerin sorunlu olması (Sinan ve Demir, 2011), metinlerin çocuk zevkine hitap etmemesi (İşcan, Efendioğlu ve Ada, 2007), bilgilendirici metinlerin azlığı (Baş, 2003), metinlerdeki dil ve tasarım hataları (Çakır, 2013), şiirsellik özelliği taşımaması (Bayat, 2012), metinlerin seviyeye uygun olmaması (Solak ve Yaylı, 2009), metinlerdeki kelime hazinesinin yetersiz oluşu (Peköz, 2018), ders kitabının programa uyumlu olmamasıyla ilgili sorunlar (Epeçan ve Veysel, 2010), tasarım ve görsellerin yetersizliği (İşeri, 2003), drama etkinliklerinin yer almaması (Kırmızı ve Akkaya, 2009) gibi birçok sorunun yaşandığı araştırmalara yansımıştır.

Görsel ve içerik özellikleri yeterli olmayan ders kitaplarının Türkçe öğretim programındaki kazanımları karşılasa da temel dil becerilerinin gelişiminde istenilen düzeyde etkili olması beklenemez. Ders kitaplarının içerik ve görsel yönden zenginleştirilmesi ya da ana materyal olan ders kitabı yanında içerik ve görsel zenginliğe sahip materyallerin kullanımı dersin işleyişini daha etkili hale getirerek öğrencilerin derse olan ilgisi artırılabilir. Bu sayede temel dil becerilerinin gelişimine katkı sağlanabilir. Bu bağlamda içerik ve görsel zenginliğe sahip çocuk dergileri (Demirel vd., 2010; Gelişli, 2008; Oğuzkan, 2000; Şahin ve Beştaş, 2011; Yalçın ve Aytaş, 2003) Türkçe dersinin içeriğini zenginleştirmede ve dersi daha etkili hale getirmede alternatif bir materyal olarak düşünülebilir. Eğitici ve eğlendirici nitelikteki çocuk dergilerinin materyal olarak Türkçe dersinde kullanımı çocukların genel kültürlerini artırma, okuma ihtiyaçlarını karşılama, düşünme ve hayal gücünü geliştirme gibi önemli katkılar sağlayabilir (Kavcar, 1999; Oğuzkan, 2000). Çocuk dergilerindeki içerikler ve görseller, dergilerin her ay belirlenmiş bir tema üzerinde yoğunlaşması gibi özellikler Türkçe dersi kazanımlarının hedefine ulaşmasında ve temel dil becerilerinin gelişiminde etkili olabilir. Bu araştırma Türkçe dersinde çocuk dergisi kullanımının temel dil becerileri üzerindeki etkilerini keşfetmeye yöneliktir. Araştırma uygulamalı bir çalışma olması açısından önem taşımaktadır.

Çocuk Dergileri

Tanzimat'ın gazetecilik hayatına getirdiği yenilikler ilk çocuk gazete ve dergilerinin çıkmasını sağlamıştır (Enginün, 1998). İlk çocuk dergisi Mümeyyiz Tanzimat'ın ilanından otuz yıl sonra 1869 yılında bir gazetenin eki olarak yayımlanmıştır. Mümeyyiz'den sonra Hazine-i Etfal, Sadakat, Etfal ve Ayine dergileri yayımlanmıştır. İlk çocuk dergileri kısa sürede değişip gelişmiş, fiziki ve içerik özellikleriyle Batılı anlamda ilk çocuk dergisi Arkadaş yayımlanmıştır (Okay, 1999). Ülkemizde çocuk dergiciliğinin temelini oluşturan bu dergilerden

sonra Harf İnkılabı'na kadar elli civarında çocuk dergisi arasında Çocuklara Mahsus Gazete (626 sayı), Çocuklara Rehber (166 sayı), Yeni Yol (113 sayı) en uzun ömürlü yayımlanan çocuk dergileri olmuştur (Okay, 1999). Zor şartlarda çıkan ilk çocuk dergileri (Yılar ve Turan, 2010) ve Harf İnkılabı öncesinde çıkan çocuk dergileri, dergiciliğe katkı sağlamakla kalmamış çocuk edebiyatının gelişimine de önemli katkılarda bulunmuştur. Aynı zamanda çocukların okul derslerine yardımcı önemli bir materyal olmuştur.

Çocuk dergileri 1928 harf devriminden sonra da Türk çocuk edebiyatına önemli katkılarda bulunmuştur (Alpay, 1999). Harf İnkılabı'ndan sonra da hızlı bir değişim ve gelişim göstermiştir. Cumhuriyet döneminde genel kültür, okuma, düşünme ve hayal gücünü geliştirmede öğrencileri desteklemiştir (Kavcar, 1999; Oğuzkan, 2000). Cumhuriyet döneminde çıkan 381 çocuk dergisi (Güler, 2012) çocuk edebiyatına ve eğitimine önemli katkılarda bulunmuştur.

Çocuk dergilerinin içerik ve fiziki yapısı zamanla değişim ve gelişim göstermiştir. İlk çocuk dergilerindeki az sayıda görsel, medyanın etkisiyle Cumhuriyet döneminde artmıştır. 1950-60 arası elli derginin otuz üçü ve 1960-70 arası seksen dört derginin elli yedisi çizgi roman türünde çıkmıştır (Gençel, 1984: 198). 1990'lı yıllar ise çocuk dergilerinde çizgi roman etkisi azalırken bilgi ağırlıklı metinler ve bu metinlerle ilişkilendirilmiş görseller artmış, gerçekçi konular ve görseller dergilerde işlenmiştir. Medyanın değişen ve gelişen yüzü çocuk dergilerini de yeni bir forma sokmuş, çizgiler yerini canlı görsellere bırakmıştır.

Fiziki ve görsel açıdan değişip gelişen dergiler çocuk eğitiminde önemli bir rol üstlenmiştir. Çocuk dergileri hem içerik özellikleri hem de fiziki özellikleriyle çocukları kendine çekmeye, çocukların eğitim, eğlenme, ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamaya devam etmiştir. Çocukların eğitimine katkı sağlayan eğitici ve eğlendirici bir materyal olan çocuk dergisinin eğitime dahil edilmesi konusu üzerinde daha fazla durulması gerekmektedir.

Çocuk Dergilerinin Eğitici Özellikleri

Çocuk gazete ve dergileri çocuğun eğitiminde, gelişiminde, bilgi ve becerilerinin artmasında etkili bir eğitim materyalidir (Yalçın ve Aytas, 2017). Bir eğitim aracı olarak çocuk dergilerinin eğitici ve öğretici özelliği literatürde sık vurgulanmıştır (Demirel vd., 2010; Gelişli, 2008; Oğuzkan, 2000; Sürmeli ve Kaptan 2012; Şahin ve Beştaş, 2011; Şimşek, 2001; Yurt, 2011; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016; Yalçın ve Aytas, 2017). Çocuklara yönelik süreli yayınların eğitici niteliği ilk çıkan çocuk dergisinden günümüze devam etmiştir. Dünyada ilk çocuk dergisi olan Leipziger Wochenblattfür Kinder ve sonrasında çıkan çocuk dergileri eğitim konusuna ağırlık vermiştir (Demirel vd., 2010). Batıda yayımlanan ilk çocuk dergileri çocukların yapısı ve ruhsal durumu, oyun

oynamaya olan ihtiyaçları, zevkle ve severek öğrenebilecekleri bir müfredat gibi temel ilkelerle eğitime odaklanmıştır (Şahinbaş, 1991; akt. Şimşek, 2001). Ülkemizde de ilk çocuk dergileri kendilerini çocukların eğitiminde ve değer aktarımında sorumlu görmüştür. Çocukların zihinsel gelişim özelliklerini göz önünde bulunduran (Oğuzkan, 2013; Yalçın ve Aytaş, 2017) çocuk dergileri içerik ve fiziki özellikleriyle okulda ve okul dışında eğitici materyaller olarak ön plana çıkmıştır.

Çocukların eğitimini destekler nitelikte hazırlanmış olan dergiler (Aytekin, 2016) çok farklı türdeki içeriklerle öğrencilerin dikkatini çekmektedir. Eğitici nitelikteki yazılar çocukların öğrenme isteğini artırırken (Oğuzkan, 2013) eğlenceli vakit geçirmelerine ve yeni bilgiler öğrenmelerine yardımcı olmaktadır (Yalçın ve Aytaş, 2017). Eğitici yazılar, güncel olaylarla ilgili yazılar, fotoğraf ve resimler, fıkralar, karikatürler, bilmece, masallar, hikâyeler, romanlar, okuyucu mektupları, eşya ve hayvan tanımları (Gelişli, 2008; Oğuzkan, 2013; Şahin ve Beştaş, 2011; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016) çocuk dergilerinde yer alan zengin içerikler arasındadır. Bu yönüyle dergiler çocuk edebiyatının diğer türleri gibi tek boyutlu olmayıp birçok tür ve içerikle çok boyutlu bir çocuk edebiyatı ürünüdür (Yalçın ve Aytaş, 2017). Çocuk dergisindeki ilgi çekici (Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016) içerikler çocuk dünyasına hitap ederek onların ihtiyaçlarını karşılar (Küçet, 2008; Yalçın ve Aytaş, 2017). Bu içerikleri eğlenceli bir şekilde aktaran dergiler (Sürmeli ve Kaptan, 2012; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016) çocukların öğrenme ihtiyaçlarını karşılayarak yazı ve görsellerle bilgi ve kültür seviyelerini artırır (Oğuzkan, 2000: 338). İçerik ve fiziki özellikleriyle hem ders içi hem de ders dışında çocukların eğitim ve öğretimlerine yardımcı olan, çocukları eğlendiren ve öğreten bir materyaldir. Ders kitaplarının öğretici havasından uzak olan dergiler bu içeriklerle bilgiyi eğlenceli bir şekilde aktarır (Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016). Farklı türde eğitici yazıları ve ilginç resimleriyle, öğretim ortamını zenginleştirir, öğrenmenin kolaylaşmasını ve öğrencilerin bilgilenmesini sağlar (Oğuzkan, 2013). Çocuklar dergilerin içerik ve görsel zenginliği sayesinde eğlenerek yeni bilgiler öğrenir (Yalçın ve Aytaş, 2017).

Çocuk dergilerini eğitim konusunda değerli kılan bir özellik ise çocukların ilgisini çekecek nitelikteki görsellerdir (Demirel vd., 2010). Görsellik dergileri eğlenceli kılan ve ilgi çekici hale getiren önemli bir unsurdur. Dergilerdeki resim, fotoğraf ve şekiller öğrenmeye yardımcı olur (Sürmeli ve Kaptan, 2011). Görseller içeriği daha da ilgi çekici kılarak çocukla buluşturur. Bu özellik dergiyi diğer ders materyallerinden ayıran bir özelliktir. Çocuk dergilerindeki görseller öğrencilerin ilgisini çekerek okuma ve öğrenmeye yardımcı olmaktadır. Çocuklar, ilgi çekici resimler sayesinde dergiyi okurken hem eğlenir hem de okuma ve düşünme becerisini geliştirir (Yılar ve Turan, 2010).

Çocuk dergileri içerik ve görsel özellikleriyle okul derslerini destekleyecek nitelikte materyallerdir (Balcı, 2003; Gelişli, 2008). Eğitim çağındaki çocuklara yönelik çıkan çocuk dergileri zengin içerik ve görsellerle Türkçe, fen bilgisi, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi dersi ve seçmeli derslerle ilişkilendirilebilecek içerik ve görsellere sahiptir (Tanrıkulu, 2020). Hedef kitle olan ilköğretim öğrencilerinin eğitimleri ve eğlenmelerine yönelik şekillenen çocuk dergileri (Şimşek, 2001) eğitimde materyal olarak kullanılabilir formda çıkar. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak hazırlanan müfredat gibi, çocuk dergileri de hedef kitle olan çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak hazırlanmaktadır. Bu yönüyle çocuk dergisi ve müfredat ortak bir amaca hizmet etmektedir. Türkiye’de çıkan ilk çocuk dergilerinin ve günümüz çocuk dergilerinin de müfredatla yakın ilişkisi vardır. 1968 İlkokul Türkçe Programı’nda çocuk dergi ve gazetelerinden yararlanılması gerektiği açıklamalarda vurgulanmıştır (Baş, 2012). Bu yüzden çocuk dergilerinin içerikleri okulda işledikleri ders ve konulara uyumlu olacak şekilde planlanmalıdır (Yalçın ve Aytaş, 2017). Ülkemizde ilk çıkan çocuk dergisinden itibaren müfredata yakın olma durumuna uyulmuştur. Çocuk dergilerine gelen mektuplar, yazılar ve okuyucu köşeleri bunun dergiye yansımış halidir. İlk çıkan çocuk dergilerinde daha çok ahlaki konulara odaklanılmış, okul ve eğitimle ilişki böyle kurulmuştur. Cumhuriyet döneminde resmi bayramlar, önemli gün ve haftalar gibi milli temalar işlenerek okul ve öğrenciyle olan ilişki devam etmiştir.

Eğitimde etkili olan çocuk dergileri okuma ve yazma becerilerini geliştirmede faydalı olabilir (Güleryüz, 2002). Dergilerdeki öğretici ve eğlendirici yazılar, çocukların okuma ihtiyaçlarını ve ilgilerini doyurucu biçimde karşılayabilir (Oğuzkan, 2013). Okuma alışkanlığı yanında yazma, okuma, çizim, resim yapma gibi yetenekleri geliştirir (Oğuzkan, 2013; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016; Yalçın ve Aytaş, 2017). Çocuklara okuma, yazma, düşünme ve yorumlama imkânı verir (Aytekin, 2016). Yazı yazma ve konuşma becerilerine katkı sağlar (Aytekin, 2016). Yazma, konuşma, çizim, yorum yapma, yaratıcı ve estetik düşünme gibi becerilerin gelişimine yardımcı olur (Yalçın ve Aytaş, 2017: 47). Çocuklara paylaşma ve konuşma imkânı sağlayarak sosyal gelişimlerini destekler, çocukların sanat ve edebiyatla tanışmasını sağlar (Yılar ve Turan, 2010). Farklı türde metinlerle çocukta edebi zevkin gelişmesini sağlar (Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016).

Eğitim için vazgeçilmez bir kaynak (Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016) olan çocuk dergileri sınıf içi etkinliklerde de kullanılabilir (Yalçın ve Aytaş, 2017). Eğitici özelliğe sahip çocuk dergileri ders ortamıyla daha fazla ilişkilendirilebilir. Ders ortamı dergilerdeki metinler, görseller ve eğlence sayfalarıyla zenginleştirilerek daha ilgi çekici hale getirilebilir. Türkçe dersinde kullanılan hikâye, gezi yazısı, bilgilendirici yazılar gibi içerikler (Alacalı, 2011)

sınıf etkinliklerinde materyal olarak kullanılabilir (Yalçın ve Aytaş, 2003). Görsellerle desteklenmiş farklı türde içerikler öğrencilerin Türkçe dersi temel becerilerini daha fazla kullanmalarını sağlayarak öğrencilerin dil gelişimine katkı sağlayabilir. Bu amaca yönelik şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe dersinde materyal olarak çocuk dergisi kullanımının temel dil becerileri üzerinde ne gibi etkileri vardır?

2. Çocuk dergileri ile işlenen Türkçe dersinde, öğrencilerin temel dil becerileri etkinliklerine katılımı nasıldır?

YÖNTEM

Bu araştırma eylem araştırması modelinde yürütülmüştür. Eylem araştırması okul ve sınıflarda değişimin ve gelişimin oluşturulabilmesi için güçlü bir yöntemdir (Ekiz, 2009: 179). Okul temelli müfredat geliştirme ve mesleki gelişim gibi alanlarda kullanılmaktadır (Kemmis ve McTaggart, 1992: 5). Eylem araştırmasıyla ilgili tanımlar ve açıklamalar eylem araştırmasının “sınıf, program ya da tüm okuldaki durumun değişimi ya da gelişimini sağlamak” olduğu konusunda birleşmektedir (Kuzu, 2005: 30). Bu çalışmada da Türkçe dersinde ders kitabı yerine çocuk dergisi kullanımının temel dil becerileri üzerindeki etkilerini keşfetmek amaçlanmıştır.

Eylem araştırması araştırılan durumun içinde bulunan, bu durumla doğrudan, ilgili kişiler tarafından yapılabilir. Araştırma sınıf ortamında yapılıyorsa araştırmacı doğrudan öğretmen olabilir (Büyüköztürk vd., 2012: 255). Uygulayıcının aynı zamanda araştırmacı olduğu yaklaşımda, araştırmacı uygulamayı sürdürürken aynı zamanda belirlediği soruna ilişkin veri toplamayı da başarır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 296). Bu çalışmada uygulayıcının aynı zamanda araştırmacı olduğu eylem araştırması yaklaşımı tercih edilmiştir.

Araştırma Prosedürü

Eylem araştırmasında ilk görev, inceleme ya da araştırma için bir konu seçmektir (Koshy, 2005). Araştırmacı Türkçe dersinde ders kitabı ve etkinlik kitabı yerine içerik ve fiziki zenginliğe sahip çocuk dergisinin ders materyali olarak kullanımının temel dil becerileri üzerinde etkili olacağını düşünmüştür. Google arama motorunda “çocuk dergisi, çocuk dergileri” kavramları ile arama yapılmıştır. Üst sıralarda çıkan dergi isimleri ile tekrar arama yapılmıştır. Arama motorlarında öne çıkan popüler çocuk dergileri belirlenmiştir. Google arama motorunda tespit edilen dergilerden hangilerinin derste kullanılabileceğine karar vermek için uzman akademisyen görüşleri alınmış ve dergiler belirlenmiştir. Belirlenen çocuk dergilerinde geriye dönük tarama yapılarak derste kullanılabilecek metinler tespit edilmiştir. Tespit edilen metinlerin Türkçe

dersinde kullanılabilirliği konusunda Türkçe eğitimi alanında akademisyen görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri alındıktan sonra 5. sınıf seviyesinde kullanılacak metinlere karar verilmiştir. Tespit edilen dergiler öğrenci sayıları kadar temin edilerek öğrencilere dağıtılmıştır. Belirlenen metne ve çocuk dergisinin tematik içeriğine uygun çalışma kitabı hazırlanmıştır. Derslerde bu etkinlik kitabı kullanılmıştır.

Veri Toplama ve Analizi

Uygulama Kayseri ili Melikgazi ilçesi İldem İMKB Ortaokulu 5. sınıf şubelerinden birinde uygulanmıştır. Uygulama 5 hafta sürmüştür. Bu süreçte yirmi dokuz ders, dört odak görüşmesi, beş komite toplantısı, bir veli toplantısı yapılmıştır. Veriler öğrenci günlüğü, araştırmacı günlüğü, odak grup görüşmesi, komite toplantıları, veli toplantısı ve video kayıtlarından elde edilmiştir. Öğrenciler uygulama sürecinde yansıtıcı günlük tutmuştur. Katılımcı araştırmacı takip ve yansıtma için araştırma süreci boyunca günlük tutmuştur. Araştırma sürecinde iki farklı odak grup oluşturulmuştur. Her bir grupta iki odak grup toplantısı olmak üzere dört toplantı yapılmıştır. Komite üyeleri araştırmacının yapıldığı okuldan üç Türkçe öğretmeni, bir rehber öğretmenden oluşmuştur. Haftalık komite toplantıları yapılarak sürecin işleyişi değerlendirilmiştir. Araştırma sürecinde bir veli toplantısı yapılarak velilerin uygulamaya yönelik görüşleri alınmıştır. Veri toplama süreci Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Süreci

Araştırma Öncesi: 1. Komite Toplantısı
1. Hafta: Ders İşleme ve Veri Toplama
2. Hafta: Ders İşleme ve Veri Toplama, 2. Komite Toplantısı, 1. Grup 1. Odak Görüşmesi Görüşme
3. Hafta: Ders İşleme ve Veri Toplama, 2. Grup 1. Odak Grup Görüşmesi, 3. Komite Toplantısı
4. Hafta: Ders İşleme ve Veri Toplama, 4. Komite Toplantısı
5. Hafta: Ders İşleme ve Veri Toplama, 5. Komite Toplantısı,
Uygulama Sonrası: Veli Görüşmesi, 1. Grup 2. Odak Grup Görüşmesi, 2. Grup 2. Odak Grup Görüşmesi

Toplanan veriler Nvivo 10 nitel veri analiz programında içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Veriler kodlanarak temalar oluşturulmuştur. Video kayıtlarına ait veriler Nvivo 10 nitel veri analiz programında süre kodlaması yapılmıştır. Öğrenciler okuma, konuşma, yazma ve dinleme etkinliklerine katılımlarına göre 3’lü likert tipi kodlama yapılmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliliğini sağlamak için farklı veri toplama araçları kullanılmıştır. Güvenirlik için uzman akademisyen görüşüne başvurulmuştur. Uzman akademisyen kod ve temaları incelemiştir. Uzman akademisyenden alınan görüşler doğrultusunda kod ve temalarda düzenlemeler yapılmıştır. Video analizine ait kodlamalar da aynı şekilde incelenerek uzman akademisyen görüşüne göre son hali verilmiştir.

BULGULAR

Araştırmadan elde edilen bulgular bu başlık altında verilmiştir. İçerik analizi sonrasında dil temel becerilerine yönelik kodlar dört temel beceriye ait başlıklar altında toplanmıştır. Önce tema ve kod tabloları verilmiş, devamında ise kodlara ait örnek alıntılar verilmiştir. Video kodlamalarına ilişkin grafik ve yorumlar ait olduğu beceri başlığı altında verilmiştir. Kodlara ait görüşler verilirken “öğrenci günlüğü (Ö_1), odak grup görüşmesi (O_G_G), komite toplantısı (K_T), araştırmacı günlüğü (A_G)” gibi kısaltmalar kullanılmıştır.

Okuma Becerisine Etkileri Teması

Çocuk dergilerinin okuma becerisi üzerindeki etkilerine ilişkin kodlamalardan elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Okuma Becerisine Etkileri Temasına İlişkin Kod Tablosu

Tema ve Kod İsimleri	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
Okuma Becerisine Etkileri	17	33
Okumaya İstekli Olma	6	7
Evde Okunması	3	3
Konu Çeşitliliği ve Zenginliği	3	3
Eğlence Sayfalarının Olması	2	2
Okumayı Değiştirmesi	2	2
Görsellerin Etkili Olması	1	2
Resimlerin Etkili Olması	1	2
İçeriğin Zengin Oluşu	1	2
Okuma Becerilerini Geliştirmesi	1	1
Eğlenceli Olması	1	1
Elinden Düşürmemek	1	1
Güzel Okuma Gayreti	1	1
Her Zaman Okunması	1	1
İlgi Çekici Olması	1	1
Kitap Yerine Dergi Okuma İsteği	1	1
Meraklandırması	1	1
Okumadan Hoşlanma	1	1

Okuma becerisine etkileri temasına ait toplam 17 kaynaktan 33 kod elde edilmiştir. En fazla kod 6 kaynaktan 7 kod sıklığı ile “okumaya istekli olma” koduna aittir. Sırasıyla “evde okunması, konu çeşitliliği ve zenginliği” kodları gelmektedir.

Öğrencilerin derste ve ders dışında okumaya istekli oluşları bulgulara yansımıştır. Öğrencilerin istekli oluşları öğrenci ve katılımcı görüşlerine şöyle yansımıştır:

“Dergiyi çok seviyorum. Her zaman okuyorum. Bana çok eğlenceli geliyor (Ö_16). Sözcükte anlam etkinliği yapıldı. Etkinliğe ilgi gösterdiler. Etkinlikte geçen kelimelerin anlamını okumakta istekliydim (A_G).”

Bir öğrenci benzer bir şekilde dergileri elinden düşürmediğini şöyle ifade etmiştir:

“Türkçe kitabını şahsen açmazdım ama dergileri elimden düşüremiyordum (Ö_3).”

Öğrencilerin ders içinde de sesli okuma etkinliğinde güzel okumaya istekli oluşları araştırmacı günlüğüne şöyle yansımıştır:

“İkinci ders şiir okuma ile devam ettik. İki kez örnek okuma yaptım. Öğrenciler örnek okumayı dikkatle dinledi. Örnek okuma bittikten sonra öğrenciler okumak için parmak kaldırdılar. Okumak için can atıyorlardı. Hatta kendisi seçilmediği için kızan öğrenciler oldu. Öğrenciler şiiri daha güzel okumak için gayret ettiler (A_G).”

Bir okuma materyali olan çocuk dergilerinin her zaman her yerde okunduğu öğrenci görüşlerine yansımıştır. Dergilerin bir okuma materyali olarak çok okunduğunu öğrenciler şu şekilde ifade etmiştir:

“Eve gittiğimde oturuyorum, canım sıkılıyor, dergi okuyasım geliyor, okuyorum (Ö_16). Eve gidince okuyorum çünkü oradaki resimler ilgimi çekiyor. Onun için de okuyorum, okuyunca daha çok okuma isteği geliyor, baştan sona okuyorum böyle (Ö_11).

Benzer şekilde öğrencilerin çocuk dergilerini her zaman okudukları bir materyal haline getirmesi komite üyesi bir velinin görüşüne şöyle yansımıştır:

“Benim çocuğa ders kitabındaki metni okumak işkence gibi ama dergileri aldığımızda yatmadan önce yatağa oturuyor. On on beş dakika bir sonraki ayın dergisi gelene kadar hepsini okumuş oluyor (K_G_1).”

Veliler öğrencilerin kitap yerine okuma materyali olarak dergiyi tercih ettiklerini şu şekilde dile getirmiştir:

“Dergiler daha iyi (veliler hep bir ağızdan) (V_G).”

Çocuk dergilerinin öğrencilerin okuma alışkanlıklarını değiştirdiği ve geliştirdiği görülmüştür. Bu durum öğrenci görüşlerine şu şekilde yansımıştır:

Okuma alışkanlığımızı değiştirdi (Ö_9). Ben daha çok okumaya başladım, okumam gelişti (Ö_13).

Benzer bir şekilde başka bir öğrenci çocuk dergilerinin okuma becerisi üzerinde etkili olduğunu şöyle ifade etmiştir:

“Yazma ve okuma becerimiz gelişti (Ö_3).”

Çocuk dergilerinde ön plana çıkan içerik ve görsel özelliklerin okuma üzerinde etkili olduğu bulgulara yansımıştır. İçeriğin zenginliği, konu çeşitliliği, sayfaların çeşitliliği, eğlence sayfalarının oluşu gibi özelliklerin okuma üzerinde etkili olduğunu katılımcılar farklı şekillerde ifade etmiştir:

“O da kitap bu da kitap ama bunu merak ediyorsun, okuyasın geliyor. O yüzden okumamıza faydası oluyor (Ö_3). Dergiler daha güzel çünkü derginin içinde oyunlar var. Bulmacalar var, metinler var, bence dergiler daha güzel (Ö_4). Dergi daha güzel. İçinde renkli oyunlar oluyor hem de eğlenceli bilgiler var (Ö_18). Dergide sevmediği bir konu olsa dersi zayıf olur (V_1). Bu dergiler çocukları araştırmaya, okumaya biraz daha sevk etti, diye düşünüyorum (V_2). Dergi eğlenceli geldi. Okumayı sevdi (V_3). Tabii ki aldığımız dergileri okuyor. Bir şey sorsanız şu dergide vardı. Dergide ‘Bunları Biliyor musunuz?’ bölümü var. Orada hiç kimsenin aklınla gelmeyecek şeyler var. Çocukların aklına gelmeyecek şeyler yazılmış (V_2).”

Çocuk dergilerindeki içerik zenginliğinin okumaya etkisi benzer bir şekilde araştırmacı günlüğüne de yansımıştır:

“Dergilerdeki sayfaların çeşitliliği onu iyi bir okuma materyali kılıyor. Konuların kısa ve zengin oluşu, sayfaların renkleri, sıkıldıklarında kullanabilecekleri eğlence sayfaları

öğrenciler için bulunmaz kaynak. Derginin sayfalarını okudular. Dersin sonlarına doğru ise bulmaca ve eğlence sayfalarını açarak onlarla uğraştılar (A_G).”

Çocuk dergilerin bir özelliği de içeriği eğlenceli bir şekilde aktarmasıydı. İçeriğin zengin olması ve okumaya yardımcı bir unsur olduğu bulgulara yansımıştır. İçeriğin zengin olması yanında eğlenceli oluşu şu şekilde aktarılmıştır:

“Dergiler daha güzel çünkü içinde çok eğlenceli bilgiler var. Bilmeceler var, şiirler var (Ö_6). Dergi daha güzel çünkü içinde eğlenceli oyunlar var, bilgiler var (Ö_7). Dergi okumak daha güzel çünkü hem derginin içinde bilgi var hem de eğlenceli bölümler var (Ö_8). Dergi daha güzel bence daha renkli içinde oyunlar değişik bilgiler karikatürler var. Ama kitapta renksiz sadece bir konuya değinmiş hikâyeler var (Ö_5).”

Benzer şekilde içeriğin ilgi çekici olması ve meraklandırması gibi özelliklerin okumayı etkilemesi bulgulara yansımıştır. Öğrenciler bu durumu şu şekilde dile getirmiştir:

“Okumasını geliştirmeyen arkadaşlarımız var sınıfta. Onların ilgisini çekerek okumalarını geliştiriyor (Ö_2). Resimler dikkatimizi çektiği için merak ediyoruz ve okuyoruz bu yüzden de okumamız iyileşiyor (Ö_17).”

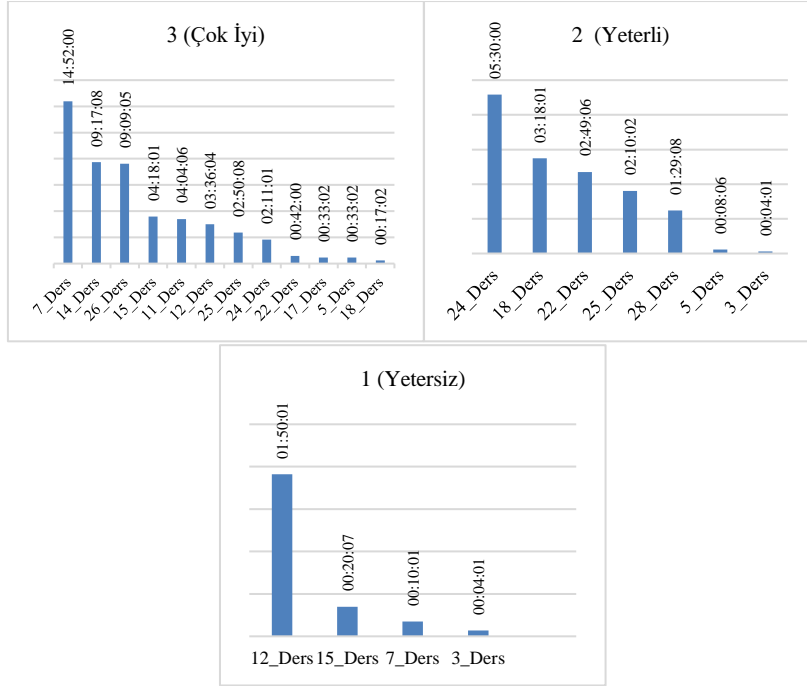
Dergilerin öne çıkan özelliklerinden olan görselliğin okuma becerisini etkilediği öğrenci görüşlerine yansımıştır. Öğrenciler dergilerin okumada etkili olduğunu şu şekilde ifade etmiştir:

“Resim çok olduğu için bakıyoruz, hevesleniyoruz, okuyoruz (Ö_1). Ben dergide şunu fark ettim. Bizim okumamız için değişik görseller konulmuş, bu da bizi metne çekiyor. Okuma alışkanlığına gerçekten de etkisi oldu (Ö_9). Mesela eski ders kitaplarımızda sadece metin okurduk gerçek bir hikâyeydi ama şimdi hayatla ilgili renkli resimler de katıyorlar ve insanların dikkatini çekiyor ve böylece okuması gelişiyor (Ö_10).”

Okuma Becerisi Video Analizine İlişkin Bulgular

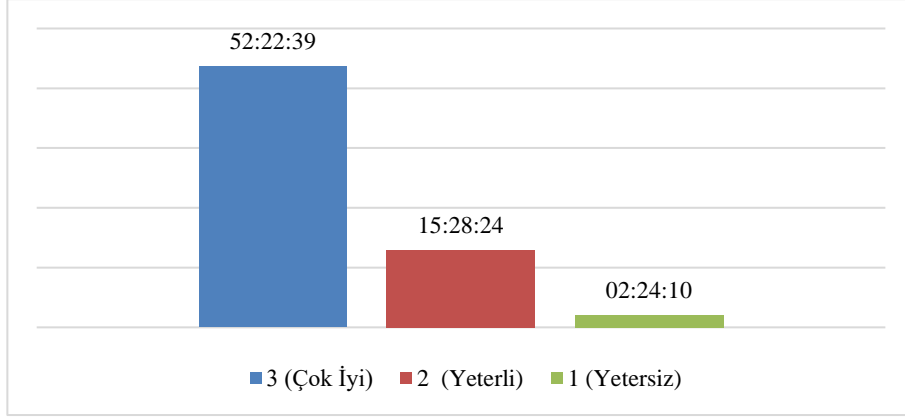
Araştırma sürecinde kaydedilen ders videoları izlenmiş, öğrencilerin okuma becerisi etkinliklerine katılım düzeylerine ilişkin videolar izlenerek analiz edilmiş ve 3'lü likert tipinde kodlama yapılmıştır. Öğrencilerin okuma becerisi

etkinliklerine katılım durumlarına göre 3 (çok iyi), 2 (yeterli), 1 (yetersiz) şeklinde kodlama yapılmıştır. Öğrencilerin okuma becerisine yönelik etkinliklere katılım düzeylerine ilişkin sonuçlar Grafik 1’de verilmiştir.

Grafik 1. Okuma Becerisi Video Analizine İlişkin Kod Grafiği

Grafik 1’de görüldüğü gibi kodlamaya ait verilerin 3 (çok iyi) grafiğinde yoğunlaştığı, sırasıyla 2 (yeterli) kodu ve 1 (yetersiz) kodunun geldiği görülmüştür. 3 (çok iyi) kod grafiğinde 12 farklı dersten kodlama yapılmıştır, kodlamada en fazla süreye ait kodun 14 dakika 52 saniye 00 salise ile 7. derse ait olduğu görülmüştür. 2 (yeterli) kod grafiğinde 7 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 05 dakika 30 saniye 00 salise ile 24. derse aittir. 1 (yetersiz) kod grafiğinde 4 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 01 dakika 50 saniye 01 salise ile 12. derse aittir. Okuma becerisi likert tipi kodlamaların toplamına ilişkin karşılaştırmalar Grafik 2’de verilmiştir.

Grafik 2. Okuma Becerisi Likert Tipi Kodların Karşılaştırmasına İlişkin Grafik

Grafik 2’de görüldüğü gibi 3 (çok iyi) puanı 52 dakika 22 saniye 39 salise süre ile en fazla süreye sahip kodlamadır. 2 (yeterli) puanına ilişkin kod toplam 15 dakika 28 saniye 24 salise ile ikinci sıradadır. 1 (yetersiz) puanına ilişkin kodlama 02 dakika 24 saniye 10 salise ile en az süreye sahip kodlamadır. Okuma analizinden elde edilen toplam kod sürelerine bakıldığında öğrencilerin okuma becerisi etkinliklerine genel olarak çok iyi derecede katıldıkları görülmüştür.

Konuşma Becerisine Etkileri Teması

Çocuk dergileri ile işlenen dersin konuşma becerisine etkilerine ilişkin kodlamalardan elde edilen bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Konuşma Becerisine Etkileri Temasına İlişkin Kod Tablosu

Tema ve Kod İsimleri	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
Konuşma Becerisine Etkileri	9	16
Konuşmaya İsteklilik	2	2
Afiş Sunumunun Etkili Olması	2	2
Dersteki Yorumların İyi Olması	2	2
Öğrenciyi Daha Çok Konuşturması	1	2
Konuşmayı Geliştirmesi	1	1
Beğenilen Metinlerin Konuşmada Etkili Olması	1	1
Bilgilendirici Yazıların Etkisi	1	1
Dergi Bölümlerindeki Çeşitliliğin Etkili Olması	1	1
Dergi Sunumunun Etkili Olması	1	1

Kolay Yorumlanabilir Olması	1	1
Konuşmaların Güzel ve Mantıklı Olması	1	1
Resimlerin Çokluğu	1	1

Tablo 3'te görüldüğü gibi çocuk dergileriyle işlenen dersin konuşma becerisine etkileri temasına ait toplam 9 kaynaktan 16 kod elde edilmiştir. En fazla kod sayısı 2 kaynaktan 2 kod sıklığı ile “konuşmaya isteklilik” koduna aittir. Kodlamalarda sırasıyla “afiş sunumunun etkili olması, yorumların iyi olması” kodları gelmiştir.

Çocuk dergisi ile işlenen dersin öğrencilerde konuşmaya karşı motivasyon oluşturduğu ve öğrencileri teşvik ettiği bulgulara yansımıştır. Öğrenciler konuşmaya istekli oluşlarını şu şekilde ifade etmiştir:

“Dergi beni daha çok konuşturuyor. Dergide daha çok resim olduğu için yorumlarımız da artıyor. Konuşmayan insanların bile konuşması geliyor (Ö_13). İlk metinde hiç konuşmadım, çünkü çizemiyordum, çizimim iyi değildi. Diğer şeylerde konuştum çünkü hep bilgi soruyordu. Konuşasım geldi (Ö_3).”

Çocuk dergilerinin derste konuşmaya yardımcı bir işleve sahip olduğu görülmüştür. Öğrenciler derslerde daha kolay konuştuklarını ve derste konular hakkında yorum yapmalarının sıklaştığını şu şekilde dile getirmiştir:

“Türkçe dersinde yorumlarım arttı. Bir de cümleleri kurarken o kelimeler aklıma geliyor (Ö_14).”

Dergilerdeki metinlerin beğenildiği ve öğrencilerde motivasyonu artırdığı görülmüştür. Bu durum bir öğrenci tarafından şöyle dile getirilmiştir:

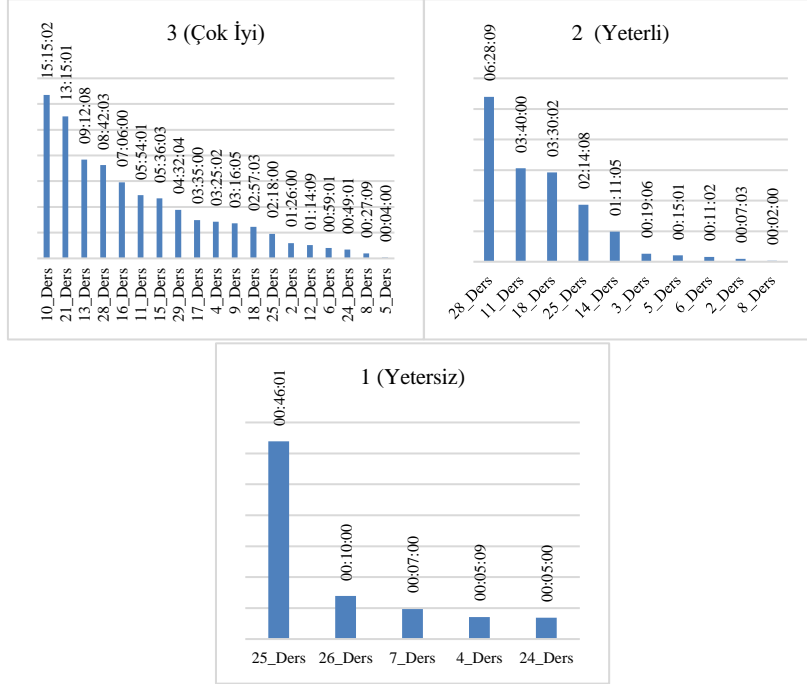
“Dergide genelde bizim beğendiğimiz metinler var. Beğendiğimiz metin olunca bunun da etkinliğini yapma isteği duyuyoruz. Konuşmaya da etkisi oluyor bence (Ö_9).”

Araştırmacı öğrencilerdeki konuşma isteğini ve konuşma becerisinin gelişmesindeki etkiyi şu şekilde gözlemlemiştir:

“Dergiyi sunarken yaptıkları konuşmalar konuşma becerilerinde etkili oluyor. Önceden konuşmakta tereddüt eden öğrenciler dergiyi ve afişi sunarken gayet güzel konuşuyorlar. Dergide anlatılacak bölümlerin çok olması öğrencinin konuşmasına yardımcı oluyor (A_G).”

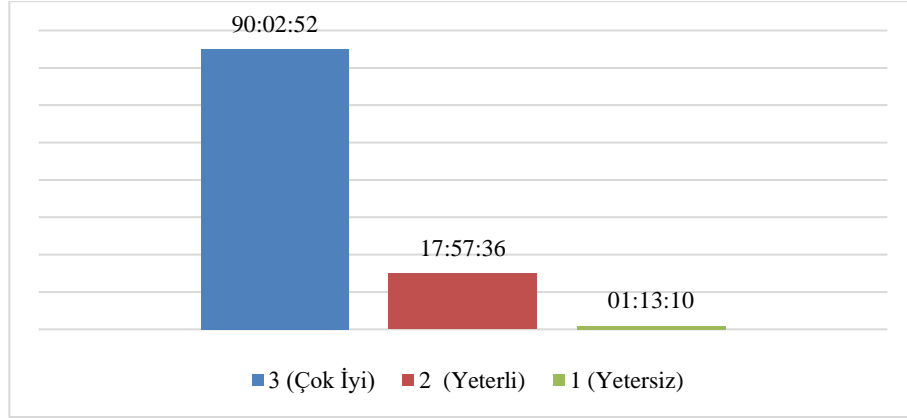
Konuşma Becerisi Video Analizine İlişkin Bulgular

Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik ders içi etkinliklere katılım videoları analiz edilerek kodlama yapılmıştır. Öğrencilerin konuşma becerisi etkinliklerine katılım derecelerine göre 3 (çok iyi), 2 (yeterli), 1 (yetersiz) şeklinde puan kodlaması yapılmıştır. Bu kodlamaya ilişkin sonuçlar Grafik 3’te verilmiştir.

Grafik 3. Konuşma Becerisi Video Analizine İlişkin Kod Grafiği

Grafik 3’te görüldüğü gibi kodlamaya ilişkin verilerin 3 (çok iyi) puan grafiğinde yoğunlaştığı, sırasıyla 2 (yeterli) ve 1 (yetersiz) kodlamasının geldiği görülmüştür. 3 (çok iyi) puan kod grafiğinde 19 farklı dersten kodlama yapılmıştır, kodlamada en fazla süreye ait kodun 15 dakika 15 saniye 02 salise ile 10. derse ait olduğu görülmüştür. 2 (yeterli) puan kod grafiğinde 10 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 06 dakika 28 saniye 09 salise ile 28. derse aittir. 1 (yetersiz) puan kod grafiğinde 5 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 46 saniye 01 salise ile 25. derse aittir. Konuşma analizinden elde edilen toplam kod sürelerine ilişkin karşılaştırmalar Grafik 4’te verilmiştir.

Grafik 4. Konuşma Becerisi Likert Tipi Kodların Karşılaştırılmasına İlişkin Grafik

Grafik 4'te görüldüğü gibi 3 (çok iyi) puan kod grafiği 90 dakika 02 saniye 52 salise ile en fazla süreye sahip koddur. 2 (yeterli) puan kodu 17 dakika 57 saniye 36 salise ile ikinci sıradadır. 1 (yetersiz) puan kodu 01 dakika 13 saniye 10 salise ile en az süreye sahip koddur. Konuşma becerisine ait kodlamada en fazla sürenin 3 (çok iyi) puan koduna ait olduğu görülmüştür. Kod karşılaştırmasına bakıldığında konuşma etkinliklerine katılımın çok iyi derecede olduğu görülmektedir.

Yazma Becerisine Etkileri Teması

Çocuk dergisi ile işlenen Türkçe dersinin yazma becerisine etkilerine ilişkin kodlamalardan elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Yazma Becerisine Etkileri Temasına İlişkin Kod Tablosu

Tema ve Kod İsmi	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
Yazma Becerisine Etkileri	6	8
Yazma Becerisini Geliştirme	3	3
Etkinliklere Katılımı Etkilemesi	2	2
Yazmaya İstekli Oluş	2	2
İlgi Çekici Bölümlerin Etkisi	1	1

Tablo 4'te görüldüğü gibi yazma becerisine etkilerine ait toplam 6 kaynaktan 8 kod elde edilmiştir. En fazla kod 3 kaynaktan 3 kod sıklığı ile yazma becerisini geliştirme koduna aittir. Sırayla “etkinliklere katılımı etkilemesi, yazmaya istekli oluş” kodları gelmiştir.

Çocuk dergileriyle zenginleştirilmiş Türkçe dersinin yazma becerileri üzerinde etkili olduğu bulgulara yansımıştır. Öğrenciler yazma etkinliklerine daha fazla katıldıklarını ve bu sayede yazma becerilerinin geliştiğini belirtmiştir:

“Kesme yapıştırma olduğu için dikkat çekiyor, bu yüzden derse katılıyorlar. Yazma ve okuma becerimiz gelişti (Ö_3).”

Benzer bir şekilde çocuk dergilerinin bilgilendirici içeriğinin yazmada etkili olduğu dile getirilmiştir:

“Bu uygulama yazma alışkanlığımızı geliştiriyor. Mesela, daha yeni bilgiler öğrendikçe o bilgiler kafamızda kalıyor ve yazıya dökme şansımız oluyor (Ö_2).”

Başka bir öğrenci ilgi çeken bölümlerin yazmada etkili oluşunu şu şekilde ifade etmiştir:

“Yazmamıza etkisi var çünkü ilgimizi çeken bölümleri okuduğumuzda yazmamız geliyor (Ö_17).”

Öğrenciler çocuk dergileriyle zenginleştirilmiş derste daha fazla yazma isteği oluştuğunu ifade etmiştir:

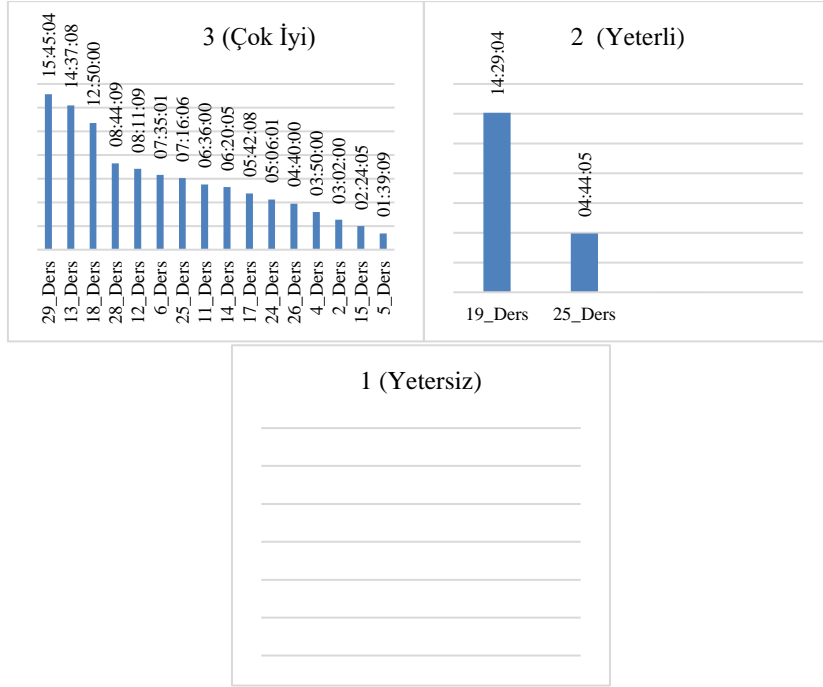
“Yazma isteğim daha da arttı. Bir şey okuduğumuzda yazma isteği hemen geliyor (Ö_2).”

Benzer bir şekilde öğrencilerin çocuk dergisiyle işlenen derste etkinliklere katılımında istekli oluşları araştırmacı günlüğüne şöyle yansımıştır:

“Etkinliklerdeki yazma bölümlerinde daha isteksiz bir şekilde yazıyorlardı. Daha sonra öğrenciler yazdıkları video ile ilgili yorumları okudular. Yazmada ve okumada gayet istekliler. Özellikle yazdıkları ürünü arkadaşlarıyla paylaşma isteği çok ağır basıyor (A_G).”

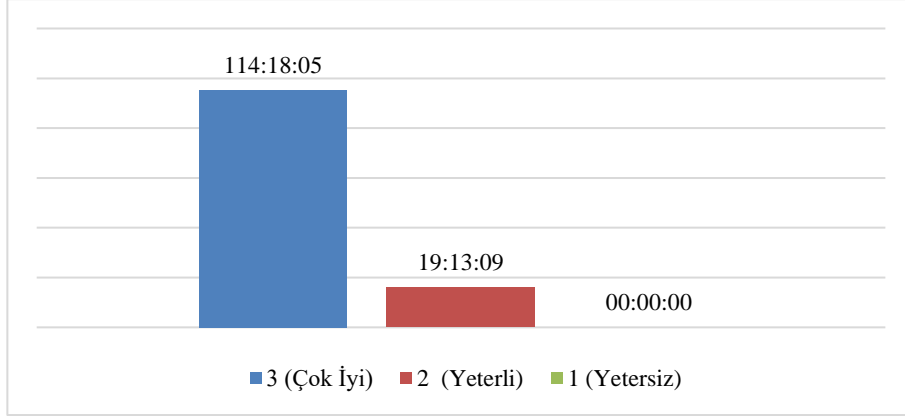
Yazma Becerisi Video Analizine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin yazma becerisi etkinliklerine katılımlarına yönelik video analiz kodlamaları 3'lü likert tipinde yapılmıştır. Öğrencilerin yazma etkinliklerine katılım derecelerine göre 3 (çok iyi), 2 (yeterli), 1 (yetersiz) şeklinde puan kodlaması yapılmıştır. Bu kodlamaya ilişkin sonuçlar Grafik 5' te verilmiştir.

Grafik 5. Yazma Becerisi Ders Videoları Analizine İlişkin Kod Grafiği

Grafik 5'te görüldüğü üzere kodlamaya ait verilerin 3 (çok iyi) derece puan kodunda yoğunlaştığı, sırasıyla 2 (yeterli) ve 1 (yetersiz) kodlamasının geldiği görülmüştür. 3 (çok iyi) puan kod grafiğinde 16 farklı dersten kodlama yapılmıştır, kodlamada en fazla süreye sahip kodun 15 dakika 45 saniye 04 salise ile 29. derse ait olduğu görülmüştür. 2 (yeterli) puan kod grafiğinde 2 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 14 dakika 29 saniye 04 salise ile 19. derse aittir. 1 (yetersiz) puan kod grafiğinde kodlama yapılmamıştır. Yazma becerisi likert tipi kodlamaların toplamına ilişkin karşılaştırmalar Grafik 6' da verilmiştir.

Grafik 6. Yazma becerisi likert tipi kodların karşılaştırmasına ilişkin grafik

Grafik 6’da görüldüğü gibi 3 (çok iyi) puan kodu 114 dakika 18 saniye 05 salise süre ile en uzun süreye sahip kodlamadır. 2 (yeterli) puan koduna ait 19 dakika 13 saniye 09 salise ile ikinci sıradadır. Yazma etkinliklerine ilişkin kodlamalar yazma etkinliklerine öğrencilerin çok iyi derecede katılım sağlandığını göstermiştir.

Dinleme Becerisine Etkileri Teması

Çocuk dergileri ile işlenen Türkçe dersinin dinleme becerisine olan etkilerine ilişkin kodlamalardan elde edilen bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Dinleme Becerisine Etkileri Temasına İlişkin Kod Tablosu

Tema Adı	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
Dinleme Becerisine Etkileri	7	9
Dikkatli Dinleme	4	4
Dinlemeyi Geliştirme	1	1
Dinlemeyi Sevme	1	1
Dinlerken Etkilenme	1	1
Önceki Dinleme Derslerinden Daha Etkili Olması	1	1
Heyecanlı Şeylerin Olması	1	1

Tablo 5’te görüldüğü gibi çocuk dergileri ile işlenen dersin dinleme becerisine etkilerine ait toplam 7 kaynaktan 9 kod elde edilmiştir. En fazla kod 4 kaynaktan 4 kod sıklığı ile dikkatli dinleme koduna aittir. Sonraki kodların sıklık sayıları aynıdır.

Çocuk dergisinin Türkçe dersinde kullanımının dinleme üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Öğrenciler dergilerin dinleme becerisini geliştirdiğini şöyle dile getirmiştir:

“Dinleme alışkanlığımı artırdı (Ö_14).”

Öğrenciler dinleme metnini çok sevdiklerini ve dinlemede yaşadıkları yüksek motivasyonu günlüklerine yansıtmışlardır. Öğrenciler metinlerle ilgili görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

“Hoca metni okudu. Okumayı beğenmedim çünkü bizim dergimizde yoktu. Resmi de göremiyordum. Sonra üç arkadaşımız metni okudu. Resmini gördüm. Artık seve seve dinliyordum. Her zaman Türkçe dersi olsun diye çok istiyorum (Ö_16).”

Benzer şekilde bir öğrenci dergiyi dinlerken daha çok etkilendiklerini şöyle ifade etmiştir:

“Dergiyi dinlerken daha çok etkileniyorum (Ö_17).”

Öğrencilerin derste dinleme metnini dikkatli bir şekilde dinledikleri araştırmacı gözlemlerine de yansımıştır:

“Öğrencilere örnek okuma yaptım. Öğrenciler dikkatle dinlediler. Önceden uyarılarla dinledikleri metinleri artık kendileri ilgiyle dinliyorlar (A_G).”

Başka bir öğrenci dinlemede yaşanan motivasyonu anlatmak için eskiden derste konuşulduğunu artık öğrencilerin derste daha az konuştuklarını ve dikkatle dinlediklerini belirtmiştir:

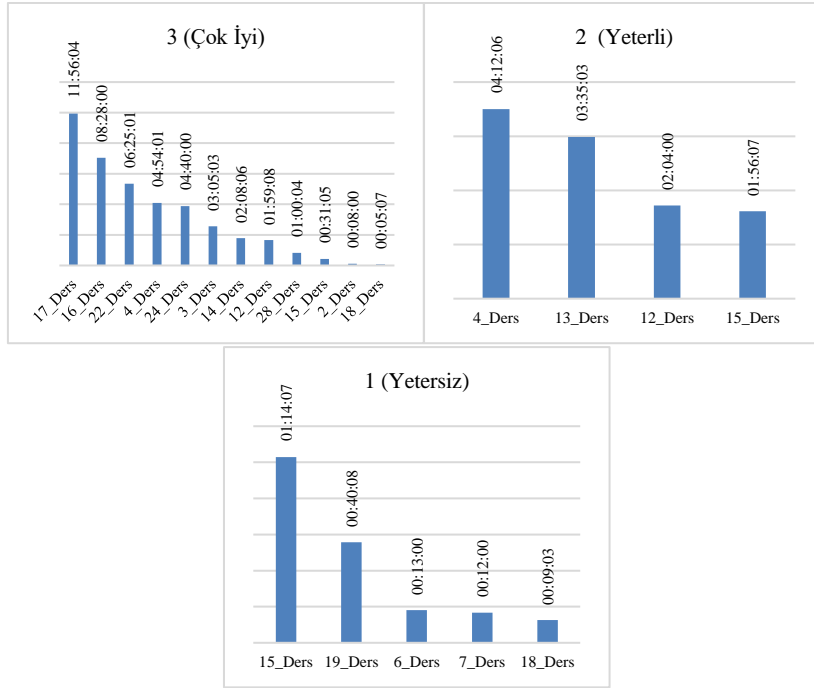
“Eskiden ders işlerken aramızda konuşuyorduk ama bu dersi dinlerken hiç konuşmadık. Sadece etkinlik yaparken yorumlarımızı birbirimize sorduk (Ö_14).”

Öğrenciler daha dikkatli dinlediklerini heyecanlı şeylerin olmasına bağlamıştır. Heyecanlı metinlerin dinleme üzerindeki etkisini bir öğrenci şöyle dile getirmiştir:

“Eski kitap o kadar sıkıcıydı ki başka birileri okurken uykum geliyordu. Ama şimdi dergide o kadar heyecanlı şeyler var ki dinlemeden edemiyorum (Ö_16).”

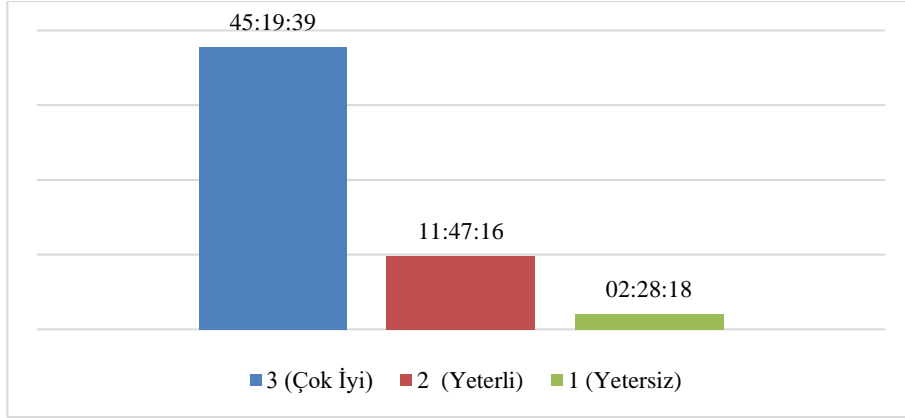
Dinleme Becerisi Video Analizine İlişkin Bulgular

Dinleme becerisine yönelik ders içi etkinliklere ait videolar analiz edilerek kodlama yapılmıştır. Öğrencilerin dinleme becerisi etkinliklerine katılım durumlarına göre 3 (çok iyi), 2 (yeterli), 1 (yetersiz) puan şeklinde kodlanmıştır. Bu kodlamaya ilişkin sonuçlar Grafik 7’ de verilmiştir.

Grafik 7. Dinleme Becerisi Video Analizine İlişkin Kod Grafiği

Grafik 7’de görüldüğü gibi kodlamaya ait verilerin 3 (çok iyi) puan kodu grafiğinde yoğunlaştığı, sırasıyla 2 (yeterli) ve 1 (yetersiz) puan kodunun geldiği görülmüştür. 3 (çok iyi) puan kod grafiğinde 12 farklı dersten kodlama yapılmıştır, kodlamada en fazla süreye ait kodun 11 dakika 56 saniye 04 salise ile 17. derse ait olduğu görülmüştür. 2 (yeterli) puan kod grafiğinde 4 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 04 dakika 12 saniye 06 salise ile 4. derse aittir. 1 (yetersiz) puan kod grafiğinde 5 farklı dersten kodlama yapılmıştır, en fazla süreye ait kod 01 dakika 14 saniye 07 salise süre ile 15. derse aittir. Konuşma analizinden elde edilen toplam kod sürelerine ilişkin karşılaştırmalar Grafik 8’ de verilmiştir.

Grafik 8. Dinleme Becerisi Likert Tipi Kodların Karşılaştırmasına İlişkin Grafik

Grafik 8’de görüldüğü gibi 3 (çok iyi) puan kodu 45 dakika 19 saniye 39 salise süre ile en fazla süreye sahip koddur. 2 (yeterli) puan kodu 11 dakika 47 saniye 16 salise ile ikinci sıradadır. 1 (yetersiz) puan kodu 02 dakika 28 saniye 18 salise ile en az süreye sahip koddur. Kod karşılaştırmasına bakıldığında öğrencilerin dinleme becerisi etkinliklerine çok iyi derecede katılım sağladıkları görülmüştür.

TARTIŞMA

Bu araştırma Türkçe dersinde ders kitabı yerine çocuk dergisi kullanımının temel dil becerileri üzerinde ne gibi etkileri olduğunu keşfetmeye odaklanmıştır. Araştırmanın bulguları, çocuk dergilerinin temel dil becerileri üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu göstermiştir. Temel dil becerisi etkinliklerine katılım düzeylerine ilişkin yapılan video kodlamasında okuma, konuşma, yazma ve dinleme becerilerine ilişkin kodlarda en fazla süreye sahip kodların 3 (çok iyi) derece düzeyinde olduğu görülmüştür.

Bulgular çocuk dergisi ile işlenen dersin okuma becerisi üzerinde etkili olduğunu ve okuma alışkanlığı kazandırdığını göstermiştir. Çocuk dergilerinin okuma becerisini olumlu yönde etkilediğine dair fazla sayıda görüş bildirilmiştir. Diğer becerilere oranla okumaya yönelik daha fazla görüş bildirilmesi ve video kodlamasındaki veriler çocuk dergilerinin okuma becerisi üzerinde daha fazla etkili olduğunu göstermiştir. Okuma becerisini geliştirdiğine ilişkin bulgular çocuk dergilerin nitelikli okuma materyalleri olduğunu göstermektedir. Sadece okuma alışkanlığı kazandırmakla kalmayan dergilerin beceri boyutunu etkilemesi dikkat çekicidir. Öğrencilerin okumaya istekli olması, evde de dergileri okumaya devam etmeleri dergilerin okuma materyali olduğunu göstermiştir. Dergilerin literatürde sıkça vurgulanan ancak uygulamalı olarak kanıtlanmayan okumayı sevdirme (Şimşek, 2001) çocuğu eğlendirme, okuma ve öğrenme isteğini artırma

(Yalçın ve Aytaş, 2003; Oğuzkan, 2013; Yılar ve Turan, 2010) işlevleri bu çalışmanın önemli bulguları arasında yer almıştır. Dergilerin okumayı sevdiğine ilişkin görüşler çocuk dergisinin hem ders içi hem de ders dışında etkili bir okuma materyali olduğunu göstermesi açısından da önemlidir. Çocuk dergilerinin daha çok ders dışı okuma materyali olarak görülmesinin yanında ders içinde de okuma becerisini geliştiren bir materyal olması bu çalışmanın önemli bulguları arasındadır. Çocuk dergilerinin ders içi materyal olarak kullanımının öğrencilerde dergilere karşı olumlu bir bakış açısı geliştireceği ve dergileri daha etkili bir okuma materyaline dönüşeceğini gösterir. Tek seçenek olan ders kitabına bir alternatif ders materyali olarak çocuk dergilerinin iyi bir seçenek olduğu söylenebilir. Çocuk dergisine ait içerik ve görsel özelliklerin okuma becerisi ve alışkanlığını geliştirecek bir materyal olduğu literatürde çok kez vurgulanmıştır (Oğuzkan, 2013; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016; Yalçın ve Aytaş, 2017; Yılar ve Turan, 2010). Bu araştırma literatürde vurgulanan bu özelliğini uygulamalı olarak göstermiştir.

Öğrencilerin Türkçe ders kitabı yerine çocuk dergisini tercih etmeleri, ders kitabındaki sınırlı ve belli yapıdaki metinler yerine dergilerin daha fazla içerik ve kısa metinlere sahip olmasıyla açıklanabilir. Literatürde çocuk dergilerinin vurgulanan içerik özelliklerinden konu çeşitliği ve zenginliği, eğlence sayfaları, sayfaların çeşitliği (Oğuzkan, 2013; Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016) araştırmada dikkat çekici başka bir bulgu olarak karşımıza çıkmıştır. Dergiyi farklı bir materyal haline getiren içerik ve görsel özelliğinin bulgulara yansımaları dergilerin temel beceriler üzerinde etkili olabileceği hipotezimizi doğrulamıştır. Görüşlerin içerik zenginliği üzerinde yoğunlaşması araştırmanın sonuçlarında ortaya çıkan başka bir sonuçtur. Çocuk dergisi içerik ve görsellerinin ilgi ve ihtiyaca cevap verdiği görülmektedir (Oğuzkan, 2013). Çocuk dergilerinin, içeriği ders kitabındaki öğretici havadan uzak, eğlenceli bir şekilde verdiği görülmüştür (Temizyürek, Şahbaz ve Gürel, 2016).

Araştırmanın dikkat çekici başka bir bulgusu ise çocuk dergisi görsellerinin temel beceriler üzerinde etkili olmasıdır. Bulgular çocuk dergilerindeki kaliteli görsellerin okuma becerisi ve diğer beceriler üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Bu yönüyle çocuk dergilerindeki görselliğin hem Türkçe hem de diğer derslerde faydalanılacak bir özellik olduğu görülmektedir. Ders kitaplarında az olan başarılı resimlemelerin (Kaptan ve Kaptan, 2004) dergilerde istenilen düzeyde olduğu söylenebilir. Medya ürünü dergi görsellerinin ders kitabından daha baskın olduğu bulgulardan çıkarılabilir. Görsellerin canlı olması ilgiyi artırmanın yanında içerikle ilişkilendirilmesi öğrenciyi okumaya teşvik için bir unsurdur. Hem görsellik hem de içerik özellikleriyle çocuk dergilerinin dil becerisini geliştirmede etkili olduğu görülmektedir (Güleryüz, 2002). Aynı zamanda dergilerdeki görseller ve resimlemelerin öğretim ortamını

zenginleştirdiği ve öğrenmeyi kolaylaştırdığı görülmektedir (Oğuzkan, 2013; Sürmeli ve Kaptan, 2011; Yalçın ve Aytaş, 2017; Yılar ve Turan, 2010).

Bulgular çocuk dergilerinin konuşma becerisi üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Konuşma becerisine ilişkin görüşlerin daha çok ders içi etkinliklerle ilişkilendirildiği görülmüştür. Hazırlanan etkinlikler ve bu etkinliklerin dergi içeriklerinden hareketle hazırlanması öğrencilerin konuşma becerisi üzerindeki dolaylı etkisi ile açıklanabilir. Öğrencilerin ders içinde konuşmaya istekli olmaları içerik ve görsellerin etkisinden kaynaklı olduğu bulgularda görülmüştür. Dergilerin öğrencileri konuşmaya daha çok yönlendirmesi dergilerin zenginliğiyle açıklanabilecek bir durumdur. Bu durumun daha çok içerikten kaynaklı olduğu görüşlere yansımıştır. Dergilerin konuşma becerisi üzerinde etkili olması bölümlerin çeşitliliği, resimler, metinlerin bilgilendirici olması ve beğenilmesi gibi özelliklerden kaynaklandığı görülmüştür. İçeriklerin çeşitliliği daha fazla konuşma seçeneği sunarak konuşmakta zorlanan öğrenciler ve konuşturmakta zorlanan öğretmen için bir avantaj olarak görülebilir. Zengin içerik ve görseller konuşmaya başlama ve konuşmayı devam ettirme için uyaran özelliğiyle öğrencide konuşma isteği uyandırdığını söylemek mümkündür. Birden fazla kısa metnin ve bir konuyla ilgili çeşitli görsellerin bulunması konuşma becerisi ve diğer becerileri geliştirmede etkili olduğunu söylemek mümkündür. Zengin içeriğin öğrencileri daha fazla yorum yapmaya sevk ettiği görülmektedir (Aytekin, 2016; Yılar ve Turan, 2010). Konuşmanın aynı zamanda sınıf içi etkileşimi artıracığı ve ders ortamını zenginleştireceği düşünülmelidir. Eğitim açısından dergiyi değerli kılan görselliğin (Demirel vd., 2010) konuşma becerisi ve diğer dil beceriler üzerindeki etkisi görülmektedir.

Bulgular çocuk dergilerinin yazma becerisi üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Çocuk dergilerinde yazma ile ilgili bölümler olsa da yazma becerisi üzerinde etkili olması daha çok etkinliklere katılım ile ilişkilendirilebilir. Dergi içeriğine göre hazırlanmış etkinlikler ve bu etkinliklerin o ayın teması ile ilişkilendirilmesinin yazma üzerindeki etkisini göstermiştir. Yazma etkinliklerini dergi sayfalarıyla ilişkilendirmenin yazmaya karşı daha fazla motivasyon sağladığı söylenebilir. İçeriklerin ilgi çekici ve çeşitli olması ve görsellerin varlığı yazmada daha fazla çağrışım yaparak yazmayı desteklediği söylenebilir. Dergilerin yazma üzerindeki etkisi dolaylı olsa da etkinliklerin dergi içeriklerinden hareketle hazırlanmış olması dergilerin yazma üzerinde etkisini göstermektedir. Dergiler bu yönüyle yazma becerisi alanında değil diğer derslerin de etkinliklerinde kullanılması gerekir. Çocuk dergileriyle ilgili yapılacak bu çalışmalarda dergilerin de kendini müfredata göre hazırlaması mümkündür. Bu bağlamda çocuk dergisi ve dersler arasında daha sıkı bir ilişki kurulabilir. Derslerin içeriği de buna göre hazırlanabilir. Çocuk dergilerinin öğrencilerin yazma, çizme, resimleme gibi becerilerinin gelişmesine yardımcı olduğu görülmektedir (Aytekin, 2016; Gülyüz, 2002; Oğuzkan, 2013; Yalçın ve Aytaş,

2017; Yılar ve Turan, 2010).

Bulgular dergilerden seçilen metinlerin dinleme üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin özellikle dinlerken dikkatli olduklarını vurgulamaları dinlemede etkili olduğunu gösterir niteliktedir. Öğrencilerin dinlemede dikkatli olmaları ve dinlemeyi sevmeleri metinlerin niteliğinden kaynaklı olduğunu söylemek mümkündür. Öğrencilerin metinleri ve derginin içeriğini heyecanlı içerikler olarak yorumlaması dinlemeyi etkileyen başka bir unsur olarak bulgulara yansımıştır. Öğrencilerin okuma ve dinleme etkinliklerinde sınırlı sayıda metinle karşılaşmaları onlarda bir sıradanlık hissi oluşturduğu söylenebilir. Dergilerin farklı konulara değinerek bu tekdüzeliği azaltan bir etkiye sahip olduğunu söylemek mümkündür. Yine ders ortamında yaşanan gereksiz konuşmaların çocuk dergileri ile işlenen derste azalması öğrencilerin dinlemeye olan ilgilerini göstermektedir. Çocuk dergisinin literatürde üzerinde durulmayan dinleme üzerindeki etkisi özelliği bu çalışmada görülmüştür. Bu çalışma çocuk dergisinin dinlemeye olan etkilerinin olduğunu ortaya koymakla önceki çalışmalardan ayrılmıştır. Çocuk dergilerinin ortaokul düzeyinde dinleme becerisi eğitiminde kullanılacağı görülmektedir.

Video analizine ilişkin bulgular çocuk dergisi ile zenginleştirilmiş Türkçe dersine öğrenci katılımının iyi düzeyde olduğunu göstermiştir. Video analizinde yapılan derecelendirmeli kodlama öğrencilerin temel dil becerisi etkinliklerine katılımlarına ait sürenin 3 (iyi derece) olduğunu göstermiştir. Okuma, konuşma, yazma ve dinleme becerilerinin hepsinde katılım süresinin iyi derecede koduna ait olduğu görülmüştür. Hem katılımcı görüşlerinden elde edilen bulgular hem de video analizinden elde edilen bulgular birbirini doğrular niteliktedir. Ders içi etkinliklere katılımı çocuk dergilerinin etkili olması ders içi kullanılabilir bir materyal olduğunu göstermiştir. Video analizinden elde edilen bulgular öğrencilerin derse olan katılımlarını ve dersin etkililiğini daha somut bir şekilde ortaya koymuştur. Etkinlik temelli dil eğitimde dergilerin işlevsel olarak kullanılacağı görülmektedir (Yılar ve Turan, 2010).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma Türkçe dersinde materyal olarak kullanılan çocuk dergilerinin temel dil becerileri üzerinde etkili olduğunu gösteriyor. Çocuk dergilerinin okul derslerini destekleyecek nitelikte olması diğer bir sonuçtur. Yine bu araştırma çocuk dergilerinin eğlenceli öğrenme materyalleri olduğunu göstermektedir. Çocuk dergilerinin Türkçe dersinde temel materyal olan ders kitabı yerine alternatif bir materyal olabileceği görülmektedir. Bu araştırma çocuk dergilerinin literatürde vurgulanan okuma, konuşma, yazma ve dinleme becerisi üzerinde etkili olduğunu uygulamalı bir şekilde gösteriyor. Dergilerin ayırt edici özelliği olan içerik ve görsel özelliklerinin temel dil becerileri üzerinde etkili olduğu

görülyor. Yine video analizleri çocuk dergilerinin dil sınıfında temel dil becerileri etkinliklerine öğrencilerin aktif katıldıklarını göstermektedir.

Bu çalışma çocuk dergileri ile işlenen beş haftalık Türkçe dersinde yapılan bir eylem araştırması ile sınırlıdır. Gelecekteki çalışmalarda çocuk dergilerinin içerikleri fen bilimleri, sosyal bilgiler gibi derslerle ilişkilendirilerek farklı derslerde de alternatif bir materyal olarak kullanılabilir.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Bu çalışma için Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğünden etik izin alınmıştır. Katılımcı öğrenciler ailelerinin sorumluluğunda oldukları için öğrenci velilerinden izin belgesi alınmıştır. İzin belgesinde araştırmanın gerektirdiği ahlaki sorumluluklar açık bir şekilde belirtilmiştir. İzin belgesini araştırmaya katılan tüm öğrencilerin velisi gönüllü olarak imzalamıştır.

Kurul adı: Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü Etik Kurulu

Karar tarihi: 20.02.2013

Belge sayı numarası: 004713

KAYNAKÇA

- Alacalı, O. (2011). *İlköğretim Türkçe öğretmen kılavuz kitabı*. Ada Yayıncılık.
- Akkaya, A. (2013). Türkçe derslerinde ders kitabı dışında görsel öge kullanmaya ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies-International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 471-479.
- Alpay, M. (1999). Türkiye’de çocuk yayınları. İçinde B. Onur (Ed.), *2.Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi 6-8 Kasım 1998* (s. 91-94).
- Aytekin, H. (2016). *Çocuk ve gençlik edebiyatı*. Anı Yayıncılık.
- Balcı, A. (2003). Bir okuma materyali olarak çocuk dergileri ve Çocuklara Rehber. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 319-350.
- Baş, B. (2003). Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metin türleri üzerine bir inceleme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 257-265.
- Baş, B. (2003). *Türkçe öğretimi açısından çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Bayat, N. (2012). Türkçe ders kitaplarında yer alan şiirlerin şiirbilim açısından görünümü üstüne bir inceleme. *Turkish Studies*, 71, 325-344.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Karadeniz, Ş., Demirel F. ve Akgün, Ö. E. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Pegem Akademi.
- Ceran, D. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe ders kitaplarına ilişkin metaforları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 121-140.
- Çakır, P. (2013). Türkçe ders kitabındaki öykülerin çocuğa görelilik ilkesi açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 8(1), 1171-1180.
- Çifçi, M. (2006). Türkçe öğretiminin sorunları, İçinde Gülsevin G. ve Boz E. (Ed.), *Türkçenin Çağdaş Sorunları* (s. 77-134), Gazi Kitabevi.
- Demirel Ş., Çeçen M. A., Seven S., Tozlu N. ve Uludağ M. E. (2010). *Edebî metinlerle çocuk edebiyatı*. Pegem A Yayıncılık.
- Dilidüzgün, S. (2004). Okuma öğretimi hedefleri bağlamında Türkçe ders kitaplarındaki çocuk edebiyatı ürünleri. *HAYEF Journal of Education*, 1(2), 43-55.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Enginün, İ. (1998). *Yeni Türk edebiyatı araştırmaları*. Dergâh Yayınları.
- Epçaçan, C., ve Okçu, V. (2010). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(187), 39-51.
- Gelişli, Y. (2008). Türkiye’de yayımlanan çocuk dergilerinin eğitim görüşlerinin incelenmesi. İçinde Kaplan M. (Ed.). *Türk Halkları Edebiyatı II. Uluslararası Çocuk Edebiyatı Kongresi 1. Kitap* (s. 567-573).
- Gençel, Ş. (1984). *Türkiye’de Dergiler-Ansiklopediler (1849-1984)*. Gelişim Yayınları.
- Göçer, A. (2008). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 197-210.
- Güler, M. (2012). Çocuk ve gençlerin okuma kültürü edinme sürecindeki temel sorunlar. İçinde Sever, S. (Ed.). *3. Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* (s. 1159-1165).
- Güleryüz, H. (2002). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Pegem A.
- İşcan, A., Efendioğlu, S. ve Ada, Ş. (2007). Türkçe ders kitaplarında yer alan

- edebî metinlerin öğrencilere estetik zevk kazandırmadaki rolü. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 59-76.
- İşeri, K. (2003). Türkçe ders kitaplarındaki metinler için çizilen resimlerin incelenmesi. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Türkçemiz*, 12, 1-8.
- Kaptan, A. Y. ve Kaptan, S. (2005). Ders kitaplarındaki tasarım sorunları ve öğrencilerin öğrenme düzeyine etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 59-66.
- Karakuş, N. (2014). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin dil ve anlatım yönünden incelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(18), 567-593.
- Kavcar, C. (1999). 75 Yılda Türk Şiiri. İçinde Onur, B. (Ed.). *2.Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi* (s.229-236).
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1992). *The action research planner* (3rd edition), Geelong, Vic.: Deakin University Press, Victoria 1992.
- Kırmızı, F. S. ve Akkaya, N. (2009). Türkçe öğretimi programında yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 42-54.
- Kıymaz, M. S. ve Doyumğaç, İ. (2020). The views of Turkish language teachers and primary school teachers on teacher guidebooks. *Journal of Curriculum and Teaching*, 9(3), 88-106.
- Koshy, V. (2005). *Action research for improving practice*. London: Paul Chapman Publishing.
- Kurudayıoğlu, M., Baş, B. ve Aytan, N. (2013). 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki hikâyelerin karakter eğitimi açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 22-37.
- Kuzu, A. (2005). *Oluşturmacılığa dayalı çevrimiçi destekli öğretim: Bir eylem araştırması* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Küçet, E. (2008). Mizah ve çocuk. Kaplan M. (Ed.). *Türk halkları edebiyatı II: Uluslararası çocuk edebiyatı kongresi 2. kitap içinde* (s. 645-646).
- Mills, G. E. (2007). *Action research: A guide for the teacher researcher* (3th ed). Mexico: Pearson Education.
- Oğuzkan, F. (2000). *Çocuk edebiyatı* (6. baskı). Anı Yayıncılık.

- Oğuzkan, F. (2013). *Çocuk edebiyatı* (10. baskı). Anı Yayıncılık.
- Okay, C. (1999). *Eski harfli çocuk dergileri*. Kitabevi Yayınları.
- Peköz, B. N. (2018). İlköğretim (1-5) Türkçe kitaplarında ortak sorunlar ve uygulamalı öneriler. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 2(1), 79-91.
- Sever, S. (Ed.) (2007). *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*. Ankara Üniversitesi EBF Yayınları.
- Sever, S. (Ed.) (2012). *III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*. Ankara Üniversitesi EBF Yayınları.
- Sinan, A. T. ve Demir, S. (2011). İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki anlatısal metinlerin yapı özellikleri ve programa uygunluğu. *Turkish Studies*. 6(3), 1149-1167.
- Solak, M. ve Yaylı, D. (2009). İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarının türler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 444-453.
- Stringer, E. T. (2007). *Action research* (3rd edition). California: Sage Publications.
- Sürmeli, K. ve Kaptan, A.Y. (2012). Çocuk dergilerinin grafik tasarımı. Sedat S. (Ed.). *III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* içinde (s. 577-584).
- Şahin, S. ve Beştaş M. (2011). Dil eğitiminde çocuk dergilerinin yeri: Atasözleri ve deyimler. Sever S. (Ed.), *III. Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* içinde (s. 499-508).
- Şimşek, H. (2001). XIX. yüzyıl çocuk dergiciliği ve eğitsel işlevleri üzerine. *Milli Eğitim Dergisi*, 151.
- Şimşek, T. (Ed.) (2011). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı*. Grafiker Yayınları.
- Tanrıkulu, F. (2020). Çocuk dergisi içeriklerinin derslerle ilişkilendirilebilirliği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 837-852.
- Temizyürek, F., Gürel, Z. ve Şahbaz, N. K., (2006). *Çocuk edebiyatı*. Öncü Basımevi.

- Temizyürek, F., Şahbaz, N. K., ve Gürel, Z. (2016). *Çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi.
- Yalçın, A. ve Aytas, G. (2003). *Çocuk edebiyatı* (2. Baskı). Akçağ Yayınları.
- Yalçın, A. ve Aytas, G. (2017). *Çocuk edebiyatı* (9. Baskı). Akçağ Yayınları.
- Yılar, Ö. ve Turan, L. (2010). *Eğitim fakülteleri için çocuk edebiyatı* (2. baskı). Pegem Akademi.
- Yıldırım, A., ve Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yurt, S. U. (2011). Çocuk Yayınları. İçinde Şimşek T. (Ed.). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı* (s. 67-76). Grafiker Yayınları.